

Het Vacuüm vullen met *Mystiek*

Door Ray Yungen, 3 dec. 2007

<http://lighthouse-trails-research.com/blog/>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

Waarom staan de mainstream denominaties zo open voor meditatieve en holistische praktijken? David R. Griffen, prof. theologie aan het United Methodist College in Clairmont, California, zegt:

Er bestaat een geestelijk vacuüm in de georganiseerde religie dat gevuld kan worden door theologieën die mensen meetrekken naar wat genoemd wordt parapsychologie, paranormale studies, spiritistisch/mediamieke fenomenen en de New Age beweging.[1]

New Agers zijn zich goed bewust geworden van dit “geestelijke vacuüm” en hebben hun krachten erop gericht dit te vullen. Metafysisch leider James Fadiman observeert het volgende:

De traditionele religieuze wereld is begonnen met veranderingen, maar het is een traag proces - denominatie na denominatie. Wanneer religieuze instituten jaar na jaar leden verliezen, worden zij zich uiteindelijk bewust dat zij niet tegemoet komen aan de noden van de mensen. Dan gaan zij uitkijken naar vernieuwende programma's en verbeteringen.[2]

Zelfs atheïsten hebben deze trend waargenomen. Science-fiction schrijver E. Geis commentarieert in zijn persoonlijk tijdschrift:

De mainstream christenen zijn hoofdzakelijk lippendienst-religies, gerieflijke religies, sociale religies, en zij zijn het meest blootgesteld aan erosie en afvalligheid en infiltratie en subversie. Een grote en succesvolle inspanning lijkt geleverd te zijn door de occulte New Age ontwerpers, om de boodschap van de meeste mainstream christelijke religies te verwateren en te veranderen.[3]

Dit werd ook duidelijk gemaakt door een citaat in een dagbladinterview met de eigenaar van een New Age boekhandel. Zij onthult:

Veel mensen die hier binnenkomen zijn erg christelijk. Zij zoeken, op individuele basis, met alle middelen, om dichter bij God te komen.[4]

Dit toont aan dat een groot aantal mensen, die zichzelf als christen beschouwen, een eerder duffe en sombere houding hebben jegens hun geloof. Zij zijn op zoek naar iets om de leegte te vullen. Een van de belangrijkste personen die deze leegte wilde vullen met New Age is Marcus Borg, professor en auteur van veelgelezen boeken. In een van deze, *The God We Never Knew* (De God die wij nooit kenden) legt hij erg beknopt uit hoe hij evolueerde van traditioneel christen naar een “volwassen” christen. Hij vertelt:

Ik leerde van mijn professoren en de lectuur die zij aanbevelen, dat Jezus haast zeker niet geboren was uit een maagd, niet dacht van zichzelf dat hij de Zoon van God was, en het niet als zijn doel zag te sterven voor de zonden van de wereld... Tegen mijn dertigste was het geloof van mijn kinderjaren in stukken gevallen, zoals Humpty Dumpty¹. Mijn leven sindsdien heeft tot een geheel ander begrip geleid dan wat de christelijke traditie zegt over God.[5]

Zoals zovele liberale christenen, die geloven zoals hij, keerde Borg zich tot de mystiek om zijn geestelijke vacuüm te vullen, iets waar zijn denkwijze onvermijdelijk toe leidt. Borg zegt:

Ik leerde over het gebruik van mantra's als een middel om de geest iets te geven om op te focussen en herfocussen tot het zinkt in de stilte.[6]

Dit is een terugkerend thema in al zijn boeken, inbegrepen zijn erg invloedrijk boek, *The Heart of Christianity*. Alhoewel Marcus Borg zich zeker niet een New Ager zou noemen, liggen zijn

¹ Humpty Dumpty: antropomorfisch ei in een kinderrimpje - zie http://en.wikipedia.org/wiki/Humpty_dumpty.

zienswijzen over God, en zijn praktijken, in de lijn van de traditionele New Age gedachte (d.w.z. God is in alles en elk persoon is een receptor van het Goddelijke, wat bereikt wordt door meditatie).

Borg is een sleutelvoorbeeld voor wat ik probeer uit te leggen. Hij is niet zoets als een hindoe-goeroe of een tegencultuur-type van persoonlijkheid. Hij vertegenwoordigt de mainstream van miljoenen mensen in liberale kerken. Maar zijn spiritueel platform is pure New Age, zoals hij dat ook duidelijk laat blijken:

Het heilige is niet “ergens anders”, op ruimtelijke afstand van ons. Veeleer leven wij in God ... God is altijd in gemeenschap met ons geweest, reizend met ons, en vurig verlangend om gekend te zijn door ons. Maar gewoonlijk weten of ervaren wij dat niet ... Gewoonlijk nemen wij de wereld van de Geest niet waar.[7]

Deze waarneming is uiteraard, zoals ik heb aangetoond [in *For Many Shall Come in My Name*]², het resultaat van door mantra opgewekte stilte.

Het volgende is een andere barometer van de christelijke tolerantie voor New Age ideeën. Wijlen psycholoog Morgan Scott Peck schreef een fenomenale bestseller over psychologie en geestelijke groei: *The Road Less Traveled*. Het boek bevat inzichten en suggesties over het behandelen van levensproblemen, en dat is waarom het zoveel interesse heeft opgewekt. Maar het boek incorporeert ook het centrale thema van Oude Wijsheid:

God wil dat wij Hemzelf (of Haartzelf of Hetzelf) worden. Wij groeien naar goddelijkheid. God is het doel van evolutie. Het is God die de bron is van de evolutionaire macht en God is de bestemming. Dat is wat wij bedoelen wanneer we zeggen dat Hij de Alfa en de Omega is, het begin en het eind...

Het is één ding te geloven in een aardige oude God die goed zorg zal dragen voor ons vanuit een hoge positie van macht die wij zelf nooit zouden kunnen bereiken. Het is een ander ding te geloven in een God die voor ons precies in gedachten heeft dat wij Zijn positie zouden verwerven, Zijn macht, Zijn wijsheid, Zijn identiteit.[8]

Madame Blavatsky en Alice Bailey [New Age occultisten] konden het niet beter gezegd hebben. Peck onthulde waar hij vandaan kwam toen hij zei:

Maar (*The Road Less Traveled*) is een gezond New Age boek, niets excentrieks.[9]

Dit boek, dat 400 weken op de *New York Times* bestsellerlijst stond, is jaren ongelofelijk populair geweest in christelijke kringen. Peck zelf zegt dat het boek het best verkoopt in de zgn. Bible Belt.

Hetgeen gebeurt in het mainstream-Christendom is hetzelfde wat gebeurt in de wereld van zaken, gezondheid, opvoeding, counseling, en andere gebieden van de maatschappij. Het Christendom wordt gecultiveerd voor een rol in de New Age.

Uiteindelijk wijst dit naar een wereldomvattende religie van meditatie en mystieke ervaringen. New Age schrijver David Spangler legt dit als volgt uit:

Er zullen verschillende religieuze en spirituele disciplines zijn zoals er vandaag zijn, die elk verschillende gevoeligheden en affiniteiten dienen, elk verrijkt door en zelf verrijkend voor de culturele grond waarin ze zijn geworteld. Maar, er zal ook planetaire spiritualiteit zijn, die de heiligheid van de hele mensheid viert middels passende festivals, rituelen en sacramenten. Er zal een meer wijdverspreid begrip en ervaring zijn van de holistische natuur van de realiteit, resulterend in een gedeelde toekomstverwachting die vandaag mystiek zou genoemd worden. Mystiek heeft altijd de grenzen van bepaalde religieuze tradities overspoeld, en in de nieuwe wereld zal dat zelfs nog meer het geval zijn.[10]

De opkomst van centerend gebed [of: contemplatief gebed] zorgt ervoor dat vele kerken *agenten van de transformatie* worden. Zij die het beoefenen neigen ertoe een één-wereld-religie idee te omarmen. Een van de belangrijkste voorstanders van centerend gebed had deze openbaring:

² <http://www.lighthouse-trails.com/formanysshallcome.htm>

Het is mijn gevoel, vanuit meditatie met personen uit vele verschillende tradities, dat wij in de stilte een diepe eenheid ervaren. Als we boven de portalen van het rationele brein gaan, in de ervaring, wordt er slechts één God ervaren ... Ik meen dat het de gemeenschappelijke ervaring is van alle personen van goede wil dat als wij samenzitten en centreren, wij een solidariteit ervaren die doorheen al onze filosofische en theologische verschillen lijkt te snijden.[11]

In deze context zouden we dan alle wereldreligies mogen vergelijken met een kudde melkkoeien. Elke koe kan er verschillend uitzien, maar de melk is allemaal hetzelfde. De verschillende religieuze groepen kunnen vasthouden aan hun eigen afgescheiden identiteiten, maar een universele spirituele praktijk zou hen samenbinden - niet zozeer als een één-wereld-kerk maar als een één-wereld-spiritualiteit.

Episcopaal priester en New Age leider Matthew Fox legt uit wat hij noemt “diep oecumenisme”:

Zonder mysticisme zal er geen “diep oecumenisme” zijn, geen loslaten van de macht van wijsheid uit alle religieuze tradities in de wereld. Ik ben ervan overtuigd dat zonder dit er nooit wereldomvattende vrede of gerechtigheid zal zijn, vermits het menselijke ras behoefte heeft aan spirituele diepten en disciplines, celebraties en rituelen, om hun betere zelden [eigen ik-en] te doen ontwaken. De belofte van oecumene, het samenkomen van alle religies, werd tegengewerkt omdat de wereldreligies nog niet in een verband staan op het niveau van mysticisme.[12]

Fox gelooft dat alle wereldreligies uiteindelijk zullen samen verbonden worden door het principe van “Kosmische Christus”[13], wat een andere term is voor het hogere zelf.

Hoe ongelofelijk dit ook klinkt: dit lijkt nu te gebeuren. De New Age is veel dieper en breder ingebed in de Amerikaanse religieuze cultuur dan veel mensen zich inbeelden. Indien uw concept van de New Age gewoon astrologie, tarotkaarten of reïncarnatie is, dan kan het u gemakkelijk ontgaan hoe de echte New Age nu klopt doorheen de religieuze bloedstroom. Als het mystiek gebed haar voortgang doorzet, kunnen we op een dag zien - misschien sneller dan wij denken - dat vele christelijke kerken kanalen worden van de New Age gedachte voor hun leden. (uit *For Many Shall Come in My Name* van Ray Yungen, pp. 123-130)

Noten:

1. David R. Griffen, *San Francisco Sunday Punch*, March 8, 1987.
2. James Fadiman (*Science of Mind*, June 1988), p. 77.
3. Richard E. Geis' personal journal, "The Naked Id."
4. "New Age Isn't New to Salem" (*Statesman Journal* newspaper article, Salem, Oregon, March 9, 1991), p. 2-A.
5. Marcus Borg, *The God We Never Knew* (New York, NY: Harper Collins, First HarperCollins Paperback edition, 1998), pp. 25, 29.
6. Ibid.
7. Ibid.
8. M. Scott Peck, M.D., *The Road Less Traveled* (New York, NY: Simon and Schuster, Inc., 1978), p. 270.
9. Charles Leerhsen, "Peck's Path to Inner Peace" (*Newsweek*, November 18, 1985), p.79.
10. David Spangler, *Emergence: The Rebirth of the Sacred*, op. cit., p. 112.
11. M. Basil Pennington O.C.S.D., *Centered Living the Way of Centering Prayer* (Liguori, MO: Liguori Publications, Revised edition, 1999), pp. 198, 200.
12. Matthew Fox, *The Coming of the Cosmic Christ* (New York, NY: HarperCollins, 1988), p. 65.
13. Ibid.